

чергу призводить до виникнення проблемних питань між бюджетами різних рівнів в аспекті законодавчого регулювання [1].

Термінологічний аналіз поняття «місцеві бюджети» дає змогу зробити висновок про те, що науковці в своїх роботах не повністю розкривають зміст при трактуванні дефініції «місцеві бюджети». Це, на наш погляд, з'ясується тим, що в даних поняттях не враховується те, що за сутністю економічної категорії місцеві бюджети відображають певну чітко обмежену частину грошових відносин, які функціонують на окремій території та виникають між органами місцевого самоуправління - з одного боку, підприємствами, організаціями, фізичними особами - з іншого боку, з приводу формування фондів грошових коштів.

Місцеві бюджети - це важлива ланка фінансової системи, яка передбачає розподіл та перерозподіл ВВП, між галузями економіки, верствами населення й територіями з метою підвищення ефективності економіки та добробуту громадян.

Враховуючи вище наведе, пропонуємо більш узагальнене та уточнене поняття. Місцеві бюджети – це сукупність законодавчо регламентованих відносин між місцевою виконавчою владою та фізичними та юридичними особами, з приводу розподілу та перерозподілу ВВП, з метою формування фондів грошових коштів, призначених для задоволення суспільних потреб.

Доходна частина місцевих бюджетів складається з доходів, що враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів, та доходів, що не враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів [3].

Фінансова незалежність місцевих органів влади є найважливішим критерієм демократичного розвитку держави.

Розподіл доходів між державним і місцевими бюджетами відбувається шляхом розмежування і закріплення податків, зборів та обов'язкових платежів за ланками бюджетної системи. Але такий спосіб не забезпечує формування достатньої доходної бази місцевих бюджетів для виконання покладених на місцеві органи влади функцій та завдань. Органи місцевого самоврядування не зацікавлені у збільшенні доходів на своїй території [2].

Дослідження теоритичних основ виконання місцевих бюджетів України дає змогу дійти наступних висновків.

На сьогодні не існує єдиного погляду на трактування економічної категорії «місцеві бюджети». Було запропоновано уточнене поняття «місцеві бюджети» з позиції матеріального змісту та форми. Такий підхід створює базу для удосконалення теоретичних основ функціонування бюджетного процесу в Україні.

Важливу роль для становлення самостійних

місцевих бюджетів відіграє порядок здійснення та склад видатків. У місцевих органів влади мають бути визначені функції і завдання. У рамках цих функцій у сфері власних повноважень необхідною є свобода рішень місцевих органів влади в здійсненні видатків із місцевих бюджетів.

УДК 338.47:656.2(477)

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА РОЗВИТКУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ

Панченко Н.Г., к.е.н., доцент (УкрДАЗТ)

Труднощі, які впливають на функціонування залізничного транспорту в наш час, потребують від галузі утворення дієвого механізму забезпечення економічної безпеки.

Під економічною безпекою галузі розуміють стан захищеності її підприємств від негативного впливу зовнішніх і внутрішніх погроз, що дестабілізують факторів, при якому забезпечується стійка реалізація їхньої місії й цілей.

Для кожного підприємства існують «зовнішні» і «внутрішні» загрози причому сугубо індивідуальні. Разом з тим, зазначені категорії включають окремі елементи, які прийнятні практично до будь-якого суб'єкта господарської діяльності.

Головними зовнішніми загрозами економічної безпеки залізничного транспорту є:

кризовий стан у країні, який зумовлено, з одного боку, світовою фінансовою кризою, з іншого, наслідками неефективного господарювання, як на рівні підприємств, так і на рівні економіки держави;

недосконалість законодавства; посиленням конкуренції, особливо зі сторони автомобільного транспорту;

втратою традиційних ринків збуту транспортних послуг;

обмеженістю діяльності на міжнародному ринку транспортних послуг;

ресурсно-технічною залежністю залізничного транспорту від вітчизняних та закордонних (в основному російських) виробників.

До основних внутрішніх загроз галузі слід віднести:

використання зношених фондів і енергоємних технологій;

недосконале науково-дослідне та інформаційне забезпечення;

недостатній обсяг коштів у підприємств для їх розвитку;

невідповідність якості послуг залізничного транспорту зростаючим споживчим вимогам та міжнародним стандартам;

недостатній рівень мотивації працівників

через відсутність чіткого зв'язку між оплатою та результатами праці, низька заробітна плата;

невідповідність рівня тарифів вартості наданих послуг;

прояви організованої злочинної діяльності та корупції.

Протистояти зазначеним загрозам, зважаючи на їх масштабність та глибину надзвичайно складно, тому необхідно формувати систему забезпечення економічної безпеки як сукупність взаємозв'язаних заходів організаційно-правового характеру, здійснюваних в цілях захисту підприємницької діяльності від реальних або потенційних дій фізичних або юридичних осіб, які можуть привести до істотних економічних втрат.

При розбудові такої системи на залізничному транспорті, необхідно враховувати особливості залізничного виробництва, які накладають свій відбиток на створення і функціонування системи забезпечення економічної безпеки. Ці особливості можна розглядати по двом напрямкам:

- загальні транспортні особливості, які притаманні усім видам (підприємств) транспорту і відрізняють їх від галузі матеріального виробництва;

- особливості залізничних перевезень, які притаманні тільки залізничному транспорту.

Робота з забезпечення економічної безпеки залізничної галузі має здійснюватися по наступним базовим напрямкам:

- захист співробітників;

- охорона матеріальних і фінансових ренсурсів;

- забезпечення інформаційної безпеки;

- охорона інтелектуальної власності.

У задачі забезпечення економічної безпеки повинні входити:

- прогнозування різних загроз економічної безпеки;

- виявлення, аналіз і оцінка поточних загроз економічної безпеки;

- планування і організація робіт по усуненню поточних загроз раціоналізація системи економічної безпеки;

- координація (сумісно с керівництвом) діяльності різних функціональних підрозділів у сфері забезпечення економічної безпеки.

В наш час, коли залізнична галузь знаходиться у важкому економічному стані і процеси реформування набирають темпу, але їх результат важко передбачити, назріла необхідність створення системи економічної безпеки на підприємствах залізничної галузі, яка б забезпечила усуненню загроз як внутрішнього так і зовнішнього характеру та сприяла формуванню конкурентоспроможного потенціалу галузі.

УДК 625.015:613.1

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Позднякова Л.О., д.е.н., професор,

Котик В.О., к.е.н., доцент,

Котик В.В., асистент (УкрДАЗТ)

У сучасних умовах роль і місце чинниками підвищення ефективності функціонування пасажирських перевезень залізничного транспорту України визначається ступенем реалізації та впровадження науково-технічного прогресу. Оживлення економіки України пред'являє принципово нові підходи щодо якості надання послуг залізницями.

Даний період часу характеризує зародження нового інформаційного суспільства у якому соціальні потреби населення мають бути пріоритетними. Ці потреби впливають на побудову і розвиток економічної системи державного регулювання функціонування пасажирських перевезень.

Питанням розробки методології державного регулювання економічних процесів в умовах ринкової економіки присвячено багато наукових праць. На залізницях державним регулюванням підвищення ефективності пасажирських перевезень у різний термін часу займалися різні вчені-економісти та практики. Проте роботи зазначених та інших вчених не охоплюють усю проблематику та глибину складних з економічної точки зору та суперечливих процесів, що виступають соціальними наслідками ринкової трансформації вітчизняної економіки.

Разом з тим, світовий досвід свідчить про те, що соціальна ефективність ринкових перетворень неможлива без створення ефективної системи державного регулювання сталого функціонування пасажирських перевезень. Ці обставини саме і передбачають необхідність розробки нових механізмів державного регулювання та управління з використанням механізмів стратегічного планування і прогнозування структури пасажирського господарства залізничного транспорту України. Зазначене обумовило вирішення основних задач дослідження.

Збитковість пасажирських перевезень залізничного транспорту України що є характерним для аналогічних перевезень усіх залізничних адміністрацій країн світу з кожним наступним роком збільшується в наслідок як об'єктивних та і суб'єктивних причин.

Ці обставини передбачають пошук економічного механізму оптимального поєднання